

2 juli 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Fraters CMM te
Tilburg.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 27 september 2013.

Op 15 oktober 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], voormalig algemeen overste van de Congregatie van de Fraters CMM.

De Klachtencommissie heeft voorts kennis genomen van :

- De brief met bijlage van mr. Geraads, ontvangen op 1 november 2013;
- De brief van mr. Geraads, ontvangen op 15 januari 2014;
- Het e-mailbericht van mr. Geraads van 26 februari 2014;
- Het e-mailbericht van mr. Geraads van 29 januari 2015;
- De brief van frater [naam], provinciaal overste van de Congregatie van de Fraters CMM, ontvangen op 11 februari 2015;
- De brief van mr. Geraads, ontvangen op 19 februari 2015.

Op 21 mei 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn juridisch adviseur mr. Geraads en heeft zijn standpunt nader toegelicht.

Namens de Congregatie van de Fraters CMM is verschenen frater [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is gedurende zijn verblijf op [instelling], van ongeveer september 1964 tot mei 1965, seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde was surveillant op de slaapzaal van klager.

2.2. Klager komt uit een gezin dat allerlei problemen kende. De moeder van klager had twee zonen van twee verschillende vaders. De relatie tussen de moeder en vader van klager was dermate slecht dat klager door een gezinsvoogd uit huis is geplaatst. Ook speelden er bij klager gezondheidsproblemen. Klager plaste op zeven/achtjarige leeftijd nog steeds in bed.

In klagers herinnering werd hij al in 1963 in [instelling] geplaatst. Uit het GBA uittreksel blijkt echter dat klager daar van september 1964 tot mei 1965 heeft verbleven zodat klager die periode heeft aangehouden.

Klager werd geplaatst op zaal 1. Aangeklaagde was daar surveillant of groepsleider. Omdat klager nog steeds in bed plaste beval aangeklaagde klager in bed te blijven liggen terwijl de andere kinderen opstonden. Nadat de andere kinderen waren vertrokken hielp aangeklaagde klager zich te verschonen, te wassen en ook het bed te verschonen. Als klager op die momenten alleen met aangeklaagde was, dwong aangeklaagde hem zijn geslachtsdeel aan te raken. Dit gebeurde ook in de wasruimte bij de douches. Klager moest de geslachtsdelen van aangeklaagde aanraken en aangeklaagde raakte klagers geslachtsdelen aan. De aanrakingen werden opgebouwd; eerst moest klager aangeklaagde aanraken over de kleding heen, vervolgens moest klager het blote geslachtsdeel van aangeklaagde aanraken en later werd klager gedwongen aangeklaagde af te trekken en ook oraal te bevredigen.

Klager kan zich nog herinneren dat aangeklaagde bij zijn avondronde bij klager stopte en met zijn hand onder de dekens van klager ging om klagers geslachtsdeel te betasten. Op de slaapzaal lagen de kinderen naast elkaar in bedden. Na ongeveer een maand kreeg klager een soort gordijn of kamerscherm om zijn bed. Klager had gezondheidsprobleem en men vond het beter dat klager apart lag. Daarna kwam aangeklaagde zeer regelmatig, ongeveer twee keer per week, bij het bed van klager om hem te betasten. Meestal bezocht aangeklaagde klager ongeveer een half uur à een uur na het naar bed gaan. Soms ook kwam hij midden in de nacht en dan ging het misbruik verder. Aangeklaagde probeerde dan klager af te trekken en klager moest aangeklaagde aftrekken en oraal bevredigen. Klager herinnert zich dat aangeklaagde hevig kreunde. Nadat aangeklaagde wegging kon klager niet meer slapen. De volgende ochtend herhaalde zich een en ander omdat klager uit angst opnieuw in zijn bed had geplast. Aangeklaagde dreigde klager dat, als hij over de handelingen zou spreken, hij de lakens van klager uit het raam zou hangen zodat iedereen wist dat klager nog in zijn bed plaste. Aangeklaagde had dit al een keer gedaan en klager schaamde zich zo dat hij zijn mond heeft gehouden. Klager heeft wel getracht zijn ouders over het misbruik te vertellen, maar zij hebben er niets mee gedaan. Een keer begon de voorhuid van klager te bloeden toen aangeklaagde hem weer probeerde af te trekken. Klager mocht een weekend naar huis en vertelde zijn moeder erover. De moeder nam klager mee naar de huisarts en klager schaamde zich diep. De huisarts vroeg niet naar de oorzaak van de bloeding en gaf een zalfje mee.

In mei 1965 werd klager naar huis gestuurd waarna hij naar een internaat op [eiland] is gegaan. Hiermee is het misbruik geëindigd.

2.3. Klager had geen herinnering aan de naam van de frater die hem had misbruikt. Aanvankelijk meende klager, na gesprekken met zijn drie jaar oudere broer, dat de naam van de frater [naam] moest zijn. Dit is dan ook de naam die klager in zijn klaagschrift heeft opgenomen. Uit onderzoek door frater [naam] bleek dat frater [naam] niet in de door klager genoemde periode op [instelling] verbleef. Frater [naam] heeft klager vervolgens laten weten dat de groepsleider/surveillant van groep/zaal 1 in de genoemde periode frater [naam] was. Klager heeft zijn klacht dan ook tegen laatstgenoemde frater gericht.

2.4. Klager heeft lang niet kunnen praten over het seksueel misbruik. Doordat zijn broer eveneens een klachtenprocedure heeft gevolgd heeft klager met zijn broer over zijn ervaringen gesproken. Zijn vrouw en dochter heeft hij pas omstreeks 2011 over het misbruik, verteld. Klager heeft wel eerder, in de periode 2007-2009, over het misbruik gesproken met zijn toenmalige werkbegeleider, mevrouw [naam].

Klager heeft een lichte verstandelijke beperking en werkt in een sociale werkplaats.

Klager kampt met depressieve klachten en suïcidale gedachten. Klager is in verband met stemmings- en spanningsklachten onder behandeling geweest bij de GGZ. Klager is aangemeld voor traumabehandeling bij een GZ-psycholoog van [GGZ-instelling].

Klager kampt met sterke gevoelens van schaamte en schuld dat hij het misbruik niet heeft weten te stoppen. Hij voelde zich niet begrepen. De hulpverleenster van [GGZ-instelling] heeft klager aangeraden een klacht in te dienen.

2.5. Voor klager is het belangrijk om erkenning te ontvangen dat het misbruik op [instelling] heeft plaatsgevonden. Klager hoopt eraan te kunnen bijdragen dat het misbruik op deze schaal nooit meer zal kunnen voorkomen.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

Frater [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat frater [naam] niet degene geweest kan zijn die het door klager genoemde misbruik heeft gepleegd. Na onderzoek bleek dat aangeklaagde degene is die in de periode dat klager in [instelling] verbleef, de groepsleider/surveillant van klager was.

Ter zitting heeft frater [naam] opgemerkt dat hij niet verder in zal gaan op de naam van aangeklaagde. Hij verwijst daarvoor naar de schriftelijk gewisselde stukken.

Los daarvan heeft frater [naam] gesteld dat wat klager heeft beschreven uiterst verwerpelijk is en nooit had mogen gebeuren. Hij biedt daarvoor zijn oprechte excuses aan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Nu de klacht van klager zich aanvankelijk richtte tegen frater [naam] en thans tegen frater [naam] dient de klachtencommissie zich eerst te buigen over de vraag of klager ontvangen kan worden in zijn klacht.

De klachtencommissie overweegt als volgt. Klager heeft gemotiveerd verklaard dat hij zich de naam van aangeklaagde, gelet op het tijdsverloop en de jeugdige leeftijd waarop het misbruik heeft plaatsgevonden, niet meer kon herinneren. Wel herinnerde klager zich dat de handelingen waren gepleegd door de groepsleider/zaalleider van groep 1. Na gesprekken met zijn drie jaar oudere broer, die eveneens in [instelling] was geplaatst, heeft klager gemeend dat frater [naam] degene moest zijn tegen wie zijn klacht zich richtte. Uit onderzoek door frater [naam] bleek dat frater [naam] niet in de door klager genoemde periode van 1964 tot

1965 op [instelling] verbleef. Frater [naam] heeft laten weten dat de groepsleider/surveillant van groep/zaal 1 in de genoemde periode frater [naam] was. Klager heeft zijn klaagschrift vervolgens gewijzigd in die zin dat dat moest worden gelezen als tegen frater [naam] gericht. Aangezien de naamswijziging gebaseerd is op onderzoek van frater [naam] alsmede op herinneringen van klager aan de groepsleider van groep 1, is de klachtencommissie van oordeel dat klager ontvangen kan worden in zijn klacht.

4.4. De verklaring van klager is oprecht overgekomen op de Klachtencommissie. Naast de verklaring van klager zijn echter onvoldoende verklaringen of feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die zijn verklaring ondersteunen. In de door klager overgelegde verklaring van zijn huisarts van 16 juli 2012 wordt slechts opgemerkt *“Graag uw behandeling ivm seksueel misbruik in het verleden”*. In de verklaring van de werkbegeleider van klager, mevrouw [naam], van 17 juli 2013 is opgenomen dat klager haar in 2007-2009 heeft verteld over het seksueel misbruik in zijn jeugd. Zij heeft verklaard *“Het volgende kan ik mij nog herinneren. Hij heeft in zijn jeugd in verschillende tehuizen gewoond, o.a. [instelling] in [plaats]. In die tijd werd dit geleid door geestelijke hij noemde de naam [naam] of [naam]. Dat daar dingen op seksueel gebied met hem gebeurd zijn”*.

In de verklaringen ontbreekt echter informatie over de aard van het misbruik of gegevens over de persoon of naam van aangeklaagde.

De Klachtencommissie heeft dan ook moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht jegens aangeklaagde niet gegrond kan worden verklaard. Hiermee wil overigens niet gezegd zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn. De Klachtencommissie wijst klager erop dat, wanneer klager in de toekomst aanvullend steunbewijs kan overleggen, hij om herziening van de uitspraak kan verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Fraters CMM de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 2 juli 2015 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, W.M. Veltman-Breddels en mr. F.A.A. Duynstee, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.